

Alakoulun oppilaan motivointi käsityöoppiaineessa: opettajan näkökulma

Juho Vettenranta

2206913

Kasvatustieteen aineopinnot

kandidaatintutkielma

21.8.2024

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti tämän proseminaarin alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

Kandidaatintutkielma Kasvatustieteiden tiedekunta

Turun yliopisto Käsiyökasvatus

Tekijä(t): Juho Vettenranta

Otsikko: Alakoulun oppilaan motivointi käsityöoppiaineessa: opettajan näkökulma

Ohjaaja(t): Yliopistonlehtori varhaiskasvatus Virpi Yliverronen

Sivumäärä: 35 sivua

Päivämäärä: 21.8.2024

Tutkimuksen tarkoituksena oli tutkia alakoulun oppilaiden motivointia opettajan näkökulmasta käsityön opetuksen kontekstissa. Tutkimuksessa halusin saada selville, minkälaisia merkityksiä opettaja arvioi sisäisellä ja ulkoisella motivaatiolla olevan alakoulun oppilaan oppimisessa käsityötunnilla. Tämän lisäksi tutkimuksella halusin selvittää, minkälaisia positiivisen pedagogiaan liittyviä keinoja opettajat kuvaavat heillä olevan käytössä oppilaiden ulkoisen ja sisäisen motivaation tukemiseen käsityötunnilla.

Aineistonkeruumenetelmänä tutkimuksessa käytin teemahaastattelua. Haastattelun teemoiksi valikoitui ulkoinen ja sisäinen motivaatio sekä positiivinen pedagogiikka. Haastattelut toteutin neljällä alakoulun käsityönopettajalla kolmessa eri koulussa ja aineiston analyysimenetelmänä käytin sisällönanalyysiä.

Tutkimustulokset osoittivat, että ulkoisessa motivaatiossa opettajat näkevät opettajan roolilla olevan iso merkitys alakoulun oppilaalle. Erityisesti esille nousivat opettajan kannustaminen ja se, miten opettaja mahdollistaa oppilaille käsitöiden tekemisen tarjoamalla materiaaleja ja välineitä ja näissä opastamista. Ulkoisen motivaation osalta opettajat kokivat, että myös oppilaan omalla vireystasolla on merkitystä ja siinä erityisesti riittävällä levolla ja ruualla. Sisäisen motivaation osalta opettajien mukaan oppilaan kotiolot ja oppilaan omat käsityötaidot vaikuttavat sisäiseen motivaatioon. Haastatellut opettajat kuvasivat sisäisessä motivaatiossa opettajan merkityksen olevan tärkeä sen suhteen, miten opettajat voivat oppilaan yksilöllisellä tuntemisella auttaa sisäisen motivaation synnyssä ja tukemisessa. Tutkimuksessa tuli esille useita opettajien positiivisen pedagogiikan keinoja, joita he hyödynsivät käsityönopettajan työssä. Haastatteluissa tuli esille esimerkiksi kannustaminen, innostaminen, oppilaan huomioiminen ja opettajan läsnäolo.

Avainsanat: Ulkoinen ja sisäinen motivaatio ja positiivinen pedagogiikka käsityönopettajan työssä

Sisällys

1	<u>JOHDANTO</u>	1
2	TEOREETTINEVIITEKEHYS	3
	<u>2.1 Motivaatio</u>	3
	<u>2.2 Sisäinen ja ulkoinen motivaatio</u>	4
	2.3 Käsiyökasvatuksen ja käsityön opettaminen: Motivointi käsityön opetuksessa	5
	2.4 Positiivinen pedagogiikka	6
3	TUTKIMUSASETELMA	9
	3.1 Tutkimuskysymykset	9
	3.2 Aineistonkeruu ja tutkimusmenetelemä	9
	3.3 Sisällönanalyysi	12
4	TULOKSET	13
	4.1 Ulkoisen ja sisäisen motivaatiossa kannustamisen ja mahdollistamisen merkitys oppilaan oppimisessa käsityötunneilla	14
	4.1.1 Ulkoinen motivaatio	14
	4.1.2 Sisäinen motivaatio	16
	4.2 Positiivinen pedagogiikan näkyminen käsityönopettajan työssä oppilaiden motivoinnissa	18
	4.2.1 Tunteiden ja kokemusten ilmaisu	18
	4.2.2 Sosiaalinen vuorovaikutus ja merkityksen anto	19
	4.2.3 Sosiaaliset suhteet	20
	4.2.4 Itsenästä toteuttaminen	20
5	JOHTOPÄÄTÖKSET	21
6	POHDINTA	22
	<u>Lähteet</u>	
	<u>Liitteet</u>	

1 JOHDANTO

Proseminaarityön aihe motivaatio käsityöopetuksessa saattaa tuntua haastavalta ajatukselta viedä tieteelliselle tasolle. Jokaisella lapsella on omat tarpeensa, eikä opettajan rooli kasvavissa opetusryhmissä ole helppo. Tarve oppilaan huomioimiseen ja motivointiin on yksilökohtaista. Toiselle oppilaalle riittää huomioiminen tunnin alussa, toinen tarvitsee jatkuvaa motivointia ja kannustamista.

Oma kiinnostukseni aihetta kohtaan liittyy omaan opiskeluuni tulevana käsityöopettajana. Käsityötaidot eivät välttämättä enää ole itsestäänselvyys kaikkien oppilaiden kohdalla. Ennen tehtiin tarpeeseen esimerkiksi valmistamalla lapselle omat leikkikalut ja nykyään voi suurimman osan tavaroista ostaa valmiina. Mielenkiintoni on herännyt tähän aiheeseen huolen kautta, eli huoli lasten käsityötaidosta seurattessani lapsia ja nuoria. Varmasti monelle lapselle tulee kysymys käsityötunnilla, että miksi näitä tehdään? Eikö tämänkin voisi ostaa valmiina? On tärkeitä motivoida lapsia ja kuinka se tapahtuu, tätä selvitän tutkimuksellani. Pohdin lisäksi omia kokemuksia kouluvuosilta. Esimerkiksi kiire saada sen hetkinen työ valmiiksi tai pelko huonosta arvosanasta ei luonut motivaation ilmapiiriä käsityöluokkaan. Haluaisin nähdä itseni työelämässä positiivisena sekä ratkaisukeskeisenä opettajana. Avola & Pentikäinen (2019, 66) kertovat siitä, kuinka ratkaisukeskeisyys toimii sekä asenteena, menetelmänä ja taitona. Tahtotilana olisi itselleni tämän tutkimuksen mukana saada eväitä omaan tulevaan opettajuuteen.

Tutkimukseni aihe on mielestäni erittäin ajankohtainen tilanteessa, jossa on ollut koronavuodet ja epävarmuus sotatilanteessa. Erityisesti korona-ajan epävarmuus ja sen heijastuminen perheisiin, johtaa sosiaaliseen häiriötilaan sekä taloudelliseen epävarmuuteen (Moilanen, Rönkä & Fadjukoff 2021). Edellä mainitut yhteiskunnalliset tekijät heijastuvat koulumaailmaan eli oppilaisiin ja ovat osaltaan vaikuttamassa heidän motivaatioonsa. Tämänhetkinen taloudellinen epävarmuus näkyy perheissä ja siitä käydään keskustelua useissa perheissä, kun rahaa ei ole välttämättä edes ruokaan. Koulupäivät ovatkin osalle lapsia ainut arjen asia, joka on pysyvää. Taloudellisen tilanteen vuoksi kodeissa voidaan joutua karsimaan harrastuksia ja lapsi voi saada ainoan kodin ulkopuolisen aikuiskontaktin koulussa. Opettajan merkitys positiivisen motivaation nousee erittäin suureen rooliin. Salmela-Aro (2018, 25) kertoo kirjassaan koulu-uupumuksesta, lapsen henkilökohtaisista resursseista ja

voimavaroista. Lapsi voi joutua esimerkiksi ajattelemaan koulun ulkopuolisia asioita tai jakaa tietämättään tai tietoisesti huoltajien murheita ja toisaalta joutuu sinnittelemään saadakseen motivaation pysymään koulutehtävissä.

Koulumotivaatiolla tarkoitetaan kiinnostusta koulua, oppimista ja opiskelua kohtaan sekä halusta osallistua ja kiinnittyä koulun toimintaan ja opetustilanteisiin (Lerkkanen & Pakarinen 2018, 181). Pienten lasten motivaation osalta on todettu, että motivaatiota on mahdollista lisätä ja kehittää, siihen tarvitaan kuitenkin muiden apua ja tukea (Laitinen 2021, 165–166). Erityisen tärkeää tämä on huomata motivaationaalisesti haavoittuvien lasten osalta. Kuten teoksessa tulee esille, niin oppilailla saattaa olla taustalla kokemuksia, jotka ovat haavoittaneet itsetuntoa ja vaikuttavat huonommuuden kokemuksina ja täten ne heijastuvat suoraan motivaatioon (Vauras ym. 2018, 79). Lisäksi motivaatioon saattaa vaikuttaa se, että kokevatko oppilaat olevansa lahjakkaita ja miten esimerkiksi sukupuoleen liittyvien odotusten voidaan nähdä vaikuttavan motivaatioon oppimisessa (Kuusisto ym. 2017,1,2,5; Pöysä & Pesu 2018,). Tutkimuksessani kannalta tämä on tärkeä huomio, koska oppilaissa on eroavaisuuksia tämänkin asian osalta. Motivaatiota tarkasteltaessa on tärkeää tarkastella myönteisesti motivaatioon vaikuttavia tekijöitä. Myönteisesti motivaatioon vaikuttavina tekijöinä on todettu olevan esimerkiksi opettajan ja vanhempien luottamus lapsen kykyyn oppia (Aunola & Nurmi 2018, 13). Koulun ja kodin yhteistyön on todettukin olevan keskeinen kehittämisen kohde, jolla varmistetaan lapsen oppimista, kehittymistä ja hyvinvointia (Ojala 2020, 262). Opettajan sensitiivinen ja joustava tapa opetustilanteissa sekä lapsen näkökulmien huomioiminen on todettu lisäävän motivaatiota oppimiseen (Laitinen, Lepola & Vauras 2017).

2 TEOREETTINEN VIITEKEHYS

Tutkimukseni viitekehyksenä toimii motivaatioteoria koskien sisäistä ja ulkoista motivaatiota ja positiivista pedagogiikkaa. Tutkimuksen viitekehyksen kautta pyrin tarkastelemaan sitä, miten käsityöopettajat saavat alakoulun oppilaita motivoitumaan käsityöopetuksessa. Lisäksi tarkastelen sitä, tuleeko positiivisen pedagogiikan näkökulmia esille opettajien motivointikeinoissa. Tutkimuksen viitekehys suuntaa minua tutkimusmenetelmän valinnassa ja siihen liittyvien teemojen ja haastattelukysymysten muodostumisessa. Tutkimuksen viitekehys tulee tarkasteluun siten myös aineiston analysointivaiheessa ja pohdinta osiossa.

Motivaatio

Lehtisen, Vauras ja Lerkkanen (2016) määrittelevät motivaatiota sisäiseksi tilaksi, joka ohjaa ihmistä saavuttamaan päämäärää haluttuun tilanteeseen. Motivaatiosta puhutaan kansankielessä hyvinkin paljon, viittaukset kasvatukseen tai muuhun tieteenalaan jää kuitenkin hieman ohueksi. Oppilaiden motivaatiota opetukseen ja oppimiseen on helpoin peilata oppilaan valintaan ja järjestykseen tehdä asioita. Motivaatio konkretisoituu yksilön kohdalla esimerkiksi kotitehtävien kohdalla, ensimmäinen saattaa keskeytyksettä tehdä tehtävät alusta loppuun, toisille tehtävien teko keskeytyy monia kertoja työn aloittamisen jälkeen (Lehtinen ym. 2016, 143). Motivaation ylläpitämisessä tärkeää on sitkeys ja usko omiin kykyihin, esimerkiksi heikosti menestyville on tavallista epäonnistumisen pelko sekä sitkeyden puute, kun taas menestyville oppilaille sitkeys tulee esille vaikeuksia kohdatessa (Lerkkanen ym. 2010, 3). Ihmisellä on halu mennä kohti hyvän olon tunnetta, ja liikkumaan pois epämiellyttävistä asioista (Lehtinen ym. 2016, 144–145).

Motivaatio on osa jokapäiväistä arkielämää, motivaatiota joko on tai ei ole tehdä arjen perusasioita. Ympäristö haastaa meitä tekemään asiat tietyllä tavalla ja voimme olla hyvinkin passiivisia asioiden suhteen, jotka ei vaan motivoi, toisaalta toisella elämänalueella voimme olla hyvinkin määrätietoisia, ”ei ole motivaatiota” on tuttu lausahdus arjesta (Vasalampi 2022, 51).

Motivaation puute voi olla monisyistä, kouluelämässä yhtenä syynä on yksinkertaisesti kiinnostuksen puute, koska oppitunnilla tai luokkatilanteessa läpikäytävillä asioilla ei ole henkilökohtaista merkitystä tai asiaa ei vain arvosteta (Vasalampi 2022, 55). Motivaatiosta tai

pikemminkin sen puutteesta puhutaan usein vain negatiivisten tunteiden kautta. Motivaatio voi olla myös vinoutunutta tai liiallista (Vasalampi 2022, 57). Motivaatio voi olla ongelma, jos se kumpuaa vääristä lähtökohdista niin, että se ei enää tue oppimista, pelätään epäonnistumisia ja virheitä (Vasalampi 2022, 57–58). Toisin sanoen, kaikkea ei tarvitse olla kiinnostunut, kaikkeen ei tarvitse suhtautua pieteetillä. Ihminen haluaa oppia uusia asioita, tässä tärkeimpänä on sinnikkyys ja ponnistelu (Vasalampi 2022, 58).

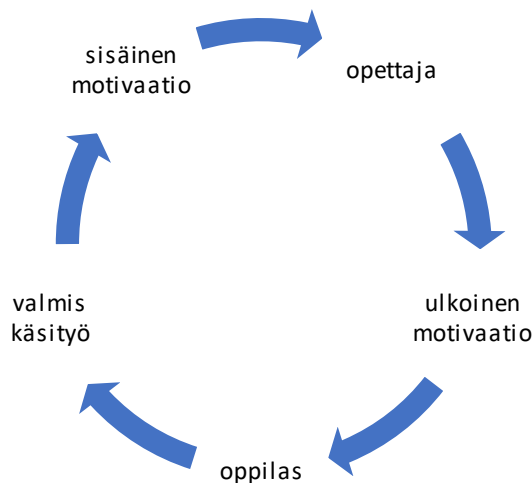
Sisäinen ja ulkoinen motivaatio

Sisäinen motivaatio on käsitteenä jo vakiintunut kasvatuskieleen (Vasalampi. 2022, 21). Sisäinen motivaatio on helppo muuttaa ajatukseen ihmisestä, joka on kiinnostunut aiheesta jo valmiiksi ennen asiaan ryhtymistä. Tutkimuskirjallisuudessa käytetään sanontaa sisäsyntyinen motivaatio (Vasalampi 2022, 21). Ulkoinen motivaatio on helppo kääntää opettajan arkeen ymmärrettäväksi. Ulkoista motivaatiota lisää ulkoinen ärsyke, kuten raha, hyvän olon tunne ja paremmat arvosanat. Toisin sanoen ulkoinen motivaatio on tavallaan palkkaa tehdystä työstä. Ulkoinen motivaatio voi olla joku muu kuin palkkio. Opiskelijalla saattaa päättötyön päivämäärät lähestyä ja valmista pitää saada, tällöin motivaatiota lisää kiire saada työ valmiiksi. Ulkoista motivaatiota voisi moni pitää huonompana kuin sisäistä motivaatiota, jossa ihminen ei tarvitse erillistä ulkoista ärsykettä. Kuten Vasalampi (2022) kertoo, että tiettytyypiset ulkoiset motiivit tukevat hyvinvointia ja suoriutumista. Esimerkiksi oman ympäristön ja normien hyväksyntään liittyvissä tutkimuksissa on havaittu, että yksilön työskennellessä ympäristönsä eteen, vaikka ei olisikaan niin inspiroitunut aiheesta, tällöin sisäistyneet ulkoiset motiivit tukevat häilyväistä sisäistä motiivia (Vasalampi 2022, 29).

Tutkimuksessani pyrin hakemaan mahdollisimman paljon vastauksia haastatteluissa opettajilta siihen, mikä on heidän paras tapansa motivoida lasta. Sisäinen motivaatio on käsityössä erittäin tärkeä osa-alue. Lasta, joka ei ole sisäisesti motivoitunut saattaa olla vaikea saada innostumaan asioista. Kuten Vasalampi (2022) toteaa, että itsemääräämisteoriaan liittyvien tutkimusten keskeinen havainto on se, miten me kaikki motivoidumme siitä, kun saamme itse päättää tekemisemme (Vasalampi 2022, 21).

Alla oleva kuvio 1 tarkoituksena on havainnollistaa sitä, miten käsityöoppiaineessa sisäinen ja ulkoinen motivaatio näyttäytyy. Esimerkiksi opettaja antaa opetusta, kannustaa ja ohjaa lapsia käsitöissä ja tämä kulku tapahtuu opettajalta oppilaalle. Opettaja antaa ulkoisen motivaation

keinoin oppilaalle tukea käsityön aloittamisessa ja työn eri vaiheissa. Oppilas saa tällä tavoin työn valmiiksi, joka parhaimmillaan lisää oppilaan omaa sisäistä motivaatiota.

1. Sisäinen ja ulkoinen motivaatio käsityönoppiaineen opetuksessa

2.3 Käsityökasvatuksen ja käsityön opettaminen: Motivointi käsityön opetuksessa

Käsityöt ja käsityökasvatus ovat menettäneet jatkuvasti jalansijaa perusopetuksessa, tästä viitteitä antaa varsinkin yhteiskunnallisesti esillä olleet muun muassa Raumalla taistelut sen puolesta, että saammeko pitää käsityönopettajien opetuksen Raumalla (YLE 2022). Pitkälle olemme tulleet niistä ajoista, kun Uno Cygnaeus piti käsityötä oppiaineena tärkeänä jo 1800-luvun puolivälistä asti (Kantola, J. 1997, 11). Oppilaiden motivointi käsityöhön, tai mihin tahansa taide- ja taitoaineisiin on vaikeaa, jos yhteiskunnallisesti tai muu ulkoa tuleva signaali on, että tämä ei ole merkityksellistä. Esimerkiksi yliopisto-opetuksen säilyminen useammalla paikkakunnalla Suomessa antaa myös tuleville käsityönopettajille ja alaa hakeville merkityksellisyyden kokemuksen oppiaineesta, joka tätä kautta vaikuttaa myös oppilaiden motivaatioon. Nykyinen opetussuunnitelma tähtää lukuaineiden lisäämiseen, esimerkiksi ruotsin kielen yhden viikko tunnin lisääminen antaa viitteitä siihen (OPH 2023-2024). Pohdinnassa voisi esimerkiksi yhteiskunnallisesti olla, että voisiko käsityön arvostusta nostaa samalla tavalla kuin esimerkiksi kielten osalta, lisäämällä viikkotuntimäärää? Käsityön opetuksen osaamista tällä tavoin mahdollistamalla, voisimme lisätä käsityöopetuksen arvostusta ja ennen kaikkea saada oppilaiden arkeen ja tulevaisuuteen kädentaitojen vahvistumista. Teollisuusliitto otti esimerkiksi kantaa lehtikirjoituksessaan (15.11.2022), että

jos käsityöt vähenevät, on kädentaitajista tulevaisuudessa pulaa. Tämä oli tärkeä yhteiskunnallinen nosto siitä, että kädentaitoja tarvitaan nyt ja tulevaisuudessa. Tämänkaltaisen yhteiskunnallisen keskustelu voi parhaimmillaan vaikuttaa myös oppilaiden koteihin, kädentaitojen arvostukseen ja opetukseen liittyen.

Motivaatio on luonnollinen osa toimintaamme ja se voi vaihdella päivänkin sisällä, riippuen siitä, että koemme mielenkiintoa asiaa kohtaan. Opettajan tehtävänä onkin luoda oppimisympäristö, joka tukee oppilaan sisäistä ja ulkoista motivaatiota. (Vasalampi 2022, 28–29, 77.) Ulkoiseen motivaatioon liittyy käsityökasvatuksessa säännöt, jotka liittyvät turvalliseen oppimisympäristöön ja yleisiin koulun sääntöihin. Ne voivat olla opettajan käsityökasvatuksellista työtä liittyen välineturvallisuuteen ja vastuullisuuskasvatukseen, eli autetaan oppilasta ennakoimaan omalla toiminnalla mahdollisten onnettomuuksien sattuminen opetustilanteissa (Kallio 2014, 107). Oppilas motivoituu käsityökasvatuksessa ulkoisen motivaation keinoin esimerkiksi rangaistuksen välttämällä tai käsityön numeron avulla. Nämä voivat olla tekijöitä, jotka saavat oppilaan välttämään jälki-istuntoja tai oppilas motivoituu saadakseen hyvän käsityön numeron todistukseen. Jos motivointi tapahtuu pelkästään ulkoisen motivaation keinoin, voi tämä vaikuttaa siihen, että sisäistä motivaatiota ei synny. Sisäisen motivaatio liittyy lapsen kehitykseen, johon luontaisesti kuuluu uteliaisuus, innostuneisuus ja kiinnostus asioita kohtaan (Deci & Ryan 2000, 68). Tämä on tärkeä huomio, jota tulisi käsityökasvatuksessa huomioida, eli lapsen ikätason luontainen kiinnostus ja innostuneisuus. Käsityökasvatuksessa voidaan sisäisen motivaation syntymistä innostuneisuuden kautta luomalla esimerkiksi käsityöilmaisuun ja muotoiluun perustuvaa. Tärkeää on, että oppilaat pääsevät vaikuttamaan käsityöaiheisiin ja miten oppilas voi toteuttaa töitä yksilöllisillä materiaalivalinnoilla tai värien ja muodon avulla, tähän innostaa myös uusi monimateriaalinen käsityöopetus toimintaa (Pöllänen ym. 2021, 6.)

2.4 Positiivinen pedagogiikka

Positiivinen pedagogiikka pyrkii lisäämään hyvää ja tuomaan ihmisestä ja tuomaan jokaisesta ihmisestä esille hänen parhaat puolensa (Leskisenoja & Sandberg 2019). Positiivisessa pedagogiikassa korostetaan oppimisen iloa ja motivaatiota (Avola & Pentikäinen 2019, 59). Opettajalta oppilaalle suuntautuva positiivisuus on omiaan ruokkimaan motivaatiota. Positiivinen pedagogiikka ei tarkoita kuitenkaan koulutyön helppoutta tai vaatimustason laskua, eikä myöskään koulutyön viihteellistämistä tai ruusunpunaista höttöpedagogiikka

(Leskisenoja & Sandberg 2019) Positiivinen pedagogiikka on parhaimmillaan oppilaan ja opettajan välistä dialogia. Koulutyön luno syntyy myönteisestä ilmapiiristä, välittävistä ja kannustavista ihmisistä. (Leskisenoja & Sandberg 2019). Positiivinen pedagogiikka lähtee siitä, miten oppiminen on mahdollisuutta tunteiden ja kokemusten ilmaisuun, sosiaaliseen vuorovaikutukseen ja merkityksen antoon, sosiaalisiin suhteisiin ja itsensä toteuttamiseen Näiden pohjalta korostuu oppimisen ilo ja motivaatio. (Avola & Pentikäinen 2019, 59).

Koulumaailmassa on tärkeää, että opettaja mahdollistaa oppilaisen tunteiden ja kokemusten ilmaisun. Opettajalla on merkittävä rooli esimerkiksi lapsen kognitiivisen ja sosiaalisemotionaalisen kehityksen kulussa ja parhaimmillaan pedagoginen suhde vaikuttaa lapsen kognitiivisiin ja sosiaalisiin resursseihin (O'Brien & Blue 2018, 366). Lapsen tunnetaidot kehittyvät koko lapsuusiän ja tunnetaidoilla tarkoitetaan taitoa tiedostaa, tunnistaa ja elää tunteiden kanssa tasapainossa. Tunnetaidoissa korostuu taito vahvistaa ja vaalia myönteisiä tunteita, taitoa hyväksyä kielteisiä tunteita ja empatian osoittaminen (Avola & Pentikäinen 2019, 148, 150). Pyrkimyksenä tunteiden ja kokemusten ilmaisussa on se, että lapset saadaan tuntemaan oppimisen iloa ja lapsen kokemusmaailman tunnistaminen ja dokumentointi luovat pohjan lapsen kasvuun ja hyvinvointiin (Kumpulainen 2014).

Lapsi on aktiivinen toimija ja merkityksen antaja (Kumpulainen 2014). Ihmissuhteet ja hyvät vuorovaikutustaidot ovat tärkeitä sisältöjä lapsen kasvun ja oppimisen tukemiseen (Avola & Pentikäinen 2019, 210). Ihmissuhteita ovat niin perhesuhteet, ystävyysuhteet kuin ryhmän jäsenenä toimiminen. Ihmiset ovat luontaisesti kiinnostuneita toisista ihmisistä ja esimerkiksi koulumaailmassa harjoitellaan, opetellaan ja vahvistetaan sosiaalisia taitoja ja ystävyysuhteita (Avola & Pentikäinen 2019, 228).

Itsensä toteuttaminen lähtee yksilöllisestä ajatuksesta, että miten oppilaat voivat yksilöllisesti toteuttaa itseään. Hyvä esimerkki tästä on flow-tila, jossa ihminen nauttii siitä, mitä on tekemässä ja hän on sitoutunut tekemäänsä asiaan (Csikszentmihalyi 2014, 134, 136–137). Flow-tilassa ihminen pääsee käyttämään omia lahjojaan ja vahvuuksiaan, jonka vuoksi omien vahvuuksien tunnistaminen on tärkeää uusien asioiden oppimisessa ja tavoitteiden saavuttamisessa (Avola & Pentikäinen 2019, 118, 121, 187). Tärkeää on opettajan työssä huomioida kaikkien vahvuuksia ja auttaa ja tukea lasta löytämään juuri ne omansa. Positiivisen pedagogiikan hyödyntäminen esimerkiksi luokkahuonetilanteessa tukee

oppilaiden oppimisen rakenteita, jotka koostuvat niin kognitiivisista, sosiaalisista kuin psykologisistakin tekijöistä (O'Brien & Blue 2018, 381).

3 TUTKIMUSASETELMA

3.1 Tutkimuskysymykset

Tarkoitukseni on tutkia alakoulun oppilaiden motivointia käsityön opettajan näkökulmasta.

Tutkimuskysymykseni koskevat erityisesti sisäistä ja ulkoista motivaatiota ja sitä, että miten opettajat näkevät tämän käsityön opettajuuden kontekstissa.

Tutkimuskysymykset:

1. Minkälaisia merkityksiä opettajat arvioivat sisäisellä ja ulkoisella motivaatiolla olevan oppilaan oppimisessa käsityötunnilla?
2. Minkälaisia positiivisen pedagogiaan liittyviä keinoja opettajat kuvaavat heillä olevan käytössä oppilaiden ulkoisen ja sisäisen motivaation tukemiseen käsityötunnilla?

3.2 Aineiston keruu ja tutkimusmenetelmä

Tutkimuksessa olen käyttänyt aineistonkeruumenetelmänä puolistrukturoitua teemahaastattelua. Teemahaastattelussa ideana on saada selville mitä joku ajattelee jostakin asiasta ja tässä käytetään apuna haastattelukysymyksiä (Eskola & Vastamäki 2015, 27). Tämän vuoksi halusin lähestyä tutkimusaihettani juuri teemahaastattelun keinoin. Teemahaastattelu oli hyvä lähtökohta, koska kyseessä on eräänlainen keskustelu, jossa tutkija pyrkii saamaan selville kahden välisessä vuorovaikutuksessa haastateltavilta asiat, jotka kuuluvat tutkimuksen piiriin (Eskola & Vastamäki, 2015 27–28). Koin, että pääsen lähestymään aiheitani parhaiten juuri vuorovaikutustilanteessa, johon on sisään rakennettuna selkeät tutkimuskysymykset. Eli puolistrukturoidulla teemahaastattelulla kysymysten muotoilu ja järjestys on kaikille sama, mutta haastateltaville ei anneta valmiita vastausvaihtoehtoja, vaan haastateltava saa vastata omin sanoin (Eskola & Vastamäki 2015, 29). Minulle oli tärkeää juuri se, että haastateltava saa omin sanoin kertoa asioista, eikä vastauksia ole rajattu. Haastattelun koin parhaimmaksi tavaksi itselleni tutkia aihetta. Haastattelun muina etuina on otoksen tarkkuus ja haastateltavien oma kerronta haastattelutilanteissa (Hirsjärvi & Hurme 2001, 34).

Ideapaperin palauttamisen jälkeen aloin pohtimaan haastattelukysymysten rakennetta, tarkempia kysymyksiä ja haastattelukysymysten mahdollisia heikkouksia. Teemahaastattelun kysymysten oikeanlainen asettelu oli haasteellista, mutta antoisa prosessi. Tässä sain apuja kurssin opettajalta, jonka neuvojen pohjalta tein vielä tarkemmat teemat kysymyksiin, joissa apuna käytin taulukointia. Haastattelukysymykset rakensin kolmen eri teeman kautta, jotka olivat sisäinen motivaatio, ulkoinen motivaatio ja positiivinen pedagogiikka.

Tutkimuksessa suoritin yhden esihaastattelun, jonka toteutin yhden käsityönopettajan avulla ja varsinaiset haastattelut tehtiin neljälle käsityönopettajalle. Esihaastattelun tarkoituksena on saada kuva haastateltavan kohdejoukon kokemuksista ja testata haastattelukysymyksiä, niiden järjestystä ja lisäkysymysten muotoilua (Hirsjärvi & Hurme 2001, 72). Esihaastattelun suoritin yhdessä yhteiskoulussa, jossa olin tammikuussa 2023 suorittamassa opintoihini liittyvää harjoittelua. Esihaastattelun luvan saamiseksi pyysin tutkimusluvan sähköpostitse koulun rehtorilta. Esihaastattelussa hyvänä puolena on se, että varsinaiset haastattelut sisältävät vähemmän virheitä, kun esihaastatteluissa virheet on korjattu varsinaisiin haastatteluihin (Hirsjärvi & Hurme 2001, 73). Esihaastattelun jälkeen olen litteroitunut tekstin ja tämän jälkeen hionut vielä kysymyspatteristoa tarkemmaksi ja pohtinut omaa tapaa esittää kysymyksiä. Esimerkiksi siten, että kertoisin hitaammin tutkimuskysymykset varsinaisessa haastattelutilanteessa, jotta haastateltavat saisivat aikaa pohtia ja ymmärtää kysymyksiä. Lisäksi pystyin tarkentamaan aikaa, joka kului haastattelujen tekoon. Likimääräinen haastattelun kesto liittyy teemahaastatteluun, jota voi harjoitella esihaastattelussa (Hirsjärvi & Hurme 2001, 73). Tätä kautta on helppo varsinaisessa haastattelussa kertoa, että mikä on oletettu haastattelun kesto.

Varsinaisten haastattelujen osalta pyysin kolmelta eri koulun rehtorilta ja yhdeltä vararehtorilta tutkimuslupaa suorittaakseni haastattelut neljän käsityönopettajan osalta heidän kouluissaan. Vararehtori toimi myös tutkimukseni esihaastateltavana, joten luvan saaminen varsinaiseen tutkimukseen järjestyi nopeasti. Luvan saamiseksi toimitin koulujen rehtoreille tietosuojailmoituksen, jossa selvitettiin tutkimuksen aihe ja tutkimuksessa käsiteltävien tietojen käyttö ja tarkoitus. Tämän jälkeen minun oli tutkijana mahdollista sopia haastateltavien kanssa tutkimusajat ja kertoa hieman etukäteen tutkimuksestani, esimerkiksi tutkimukseni aihe ja millä tavoin tutkimus tehdään. Haasteeksi tuli nimenomaisesti tutkimusajoista sopiminen koulun hektisen arjen keskellä. Haastatteluaikoja sopiessa en voi varmaksi sanoa sitä, että liittyikö tähän myös motivointiin liittyvät tekijät, jotka mahdollisesti

vaikuttaisivat tutkimukseen osallistumiseen. Motivoivia tekijöitä haastatteluun osallistumiseksi ovat esimerkiksi mahdollisuus tuoda omia mielipiteitään esille, halu kertoa omista kokemuksista ja hyvät kokemukset aikaisempiin tutkimuksiin osallistumisesta (Eskola & Vastamäki 2015, 28–29). Itse haastattelutilanteessa tulikin esille se, että haastateltavat halusivat kertoa omista kokemuksistaan käsityönopeettajan työssä, ja tämä on varmasti ollut osalle haastateltavista merkityksellinen motivaatio osallistua tutkimukseen, kun ajat vain saatiin sopimaan. Esimerkiksi eräs haastateltava kertoi haastattelun jälkeen, että oli hyvä käydä läpi tutkimuspiiriin liittyvää motivoinnin aihetta ja pohtia omaa tapaansa motivoida oppilaita.

Itse haastattelutilanteessa tarkoitukseni oli luoda hyvä haastatteluilmapiiri, jossa kiinnitin erityisesti huomiota luottamuksellisen ja rennon ilmapiirin aikaansaamiseen.

Teemahaastattelu nimenomaisesti lähtee siitä, että haastattelutilanne edellyttää hyvää kontaktia haastateltavaan ja lisäksi haastattelupaikka pitää olla rauhallinen ja haastateltavalle turvallinen (Hirsjärvi & Hurme 2001, 74). Tätä harjoittelin jo esihaastattelun osalta hidastamalla tutkimuskysymysten esittämistä, joka rauhoitti tilannetta ja turvallinen ja rento ilmapiiri muokkautui yhtenäisessä vuorovaikutuksessa. Osa haastatteluista suoritettiin alakoulun tiloissa välituntisin tai hyppytunneilla, jolloin luokkatila oli rauhallinen. Yksi haastatteluista suoritettiin opettajan kotona. Tällä pyrin siihen, että olen tutkimuksessani huomionnut haastattelupaikkaan liittyviä huomioita, kuten esimerkiksi haastateltavien helppo tavoittaminen ja tilan suhteen se, että kommunikointi on mahdollisimman häiriötöntä (Hirsjärvi & Hurme 2001, 73–74).

Haastattelun jälkeen haastattelut nauhoitettiin, litteroitiin ja analysoitiin. Haastattelujen nauhoittamisen osalta ei tullut tutkimuksessani haasteita, ääni kuului hyvin ja seuraavaan vaiheeseen eli litterointiin oli helppo siirtyä. Aineiston tallettaminen jälkeen valitsin puhtaaksikirjoituksen eli litteroinnin koko haastatteludialogista, jättäen pois täytesanat ja erilaiset mietintäsanat. Purin tietokoneelle haastattelut ja tästä vaiheesta onkin tuotu esille se, että se on tutkimuksen työläin vaihe. (Hirsjärvi & Hurme 2001, 138, 140).

Litterointivaiheeseen varasinkin riittävästi aikaa, koska haastattelut olivat osassa pitkiä. Esimerkiksi pisin haastattelu kesti 22 minuuttia ja lyhin kahdeksan minuuttia ja haastattelujen purkaminen osoittautuikin tutkimukseni työläimmäksi vaiheeksi. Litteroitua aineistoa kertyi yhteensä 13 sivun verran.

3.3 Sisällönanalyysi

Sisällönanalyysi on menetelmä, jossa poimitaan elementit esimerkiksi haastattelusta. Sisällön analyysissä voidaan käydä läpi dokumentteja objektiivisesti tai systemaattisesti (Tuomi & Sarajärvi 2018, 118). Sisällönanalyysi menetelmällä pyritään saamaan aineistosta kuten kirjat, kirjeet, puhe, ja muut kirjalliset aineistot ymmärrettävään analyysimuotoon.

Sisällönanalyysillä saadaan kuitenkin vain kerätty aineisto järjestettyä johtopäätöstä varten, josta sitä on myös menetelmänä kritisoitu (Tuomi & Sarajärvi 2018 117). Tutkijat, jotka käyttävät edellä mainittua menetelmää usein kritisoidaan johtuen siitä että, he eivät ole kyenneet tekemään mielekkäitä johtopäätöksiä vaan käyttäneet järjesteltyä aineistoa ikään kuin tuloksina. Sisällönanalyysillä kuitenkin pyritään luomaan selkeyttä aineistoon, jotta voidaan tehdä luotettavia johtopäätöksiä tutkittavasta aiheesta ja sillä lisätään informaatioarvoa sekä käsitteellisyttä. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 117, 122).

Tutkimukseni aineistosta muodostin tutkimukseni pääluokat *ulkoinen motivaatio, sisäinen motivaatio ja positiivinen pedagogiikka, jonka jälkeen analysoin aineistoani ja muodostin niistä yläluokat*. *Ulkoisen motivaation* yläluokiksi muodostui opettajana kannustaminen, opettajana mahdollistaminen ja oppilaan vireystaso ja *sisäisen motivaation* yläluokiksi muodostui oppilaan kotiolot, oppilaan käsityötaidot ja oppilaan yksilöllinen tunteminen. Positiivisen pedagogiikan yläluokiksi muodostui myönteiset tunteet ja opettajan läsnäolo. Yläluokkien muodostamisen jälkeen ryhmittelin vastaukset yläluokkien alle ja tämän jälkeen muodostin alaluokat. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 4.4.3).

Sisällönanalyysi menetelmänä sopi hyvin tutkimusaiheeseeni, ~~jota tutkin~~, opettajat saivat omin sanoin kertoa haastattelu kysymysten perusteella mitä kokemuksia heillä oli aiheesta. Siinä, missä historiallinen analyysi pyrkii saamaan kokonaiskuva historiallista tapahtumista, niin kuin ne ovat tapahtuneet, on sisällönanalyysi inhimillisiä merkityksiä, joita tutkimuksen historiasta löytyy (Tuomi & Sarajärvi 2018.) Sisällönanalyysissä haetaan tekstistä merkityksiä, toisin sanoen teksti mitä työssäni olen analysoinut, niin siinä on haettu vastaajien kohdalla yhteneväisyyksiä tai eroavaisuuksia toisiinsa nähden. Tuomi ja Sarajärvi kiteyttävät (2018) asian toteamalla ” Ihminen haluaa puhua maailman sisältä käsin, ei ole olemassa mitään sellaista paikkaa tai pistettä, josta ihminen ei voisi nähdä enemmän kuin hän kokemuksensa avulla ymmärtää” (Tuomi & Sarajärvi 2018)

4 TULOKSET

Esitän alla tutkimukseni tulokset tutkimuskysymysten mukaisesti aloittaen sisäisen ja ulkoisen motivaation tarkastelusta ja siirtyen positiivisen pedagogiikan keinoihin. Ensimmäinen tutkimuskysymykseni koski sitä, että minkälaisia merkityksiä opettajat arvioivat sisäisellä ja ulkoisella motivaatiolla olevan oppilaan oppimisessa käsityötunnilla. Ensimmäisessä alaluvussa keskitytäänkin siihen, että minkälaisia asioita opettajat ovat tuoneet esille sisäiseen ja ulkoiseen motivaation liittyen. Seuraavassa alaluvussa haetaan vastauksia seuraavaan tutkimuskysymykseeni koskien positiivisen pedagogiikan keinoja, joita käsityön opettajat tuovat esille ja näitä tuloksia esitellään alaluvussa 4.2.

Sisällönanalyysin keinoin olen luokitellut pääluokat, yläluokat ja alaluokat (Tuomi & Sarajärvi 2018). Pääluokaksi olen muodostanut ulkoisen motivaation, sisäisen motivaation ja positiivisen pedagogiikan. Tutkimuksen pääluokat ja niiden ylä- ja alaluokat on esitelty alla olevassa taulukossa (taulukko 2).

Taulukko 2 teemahaastattelun tulokset

Pääluokka	Yläluokka	Alaluokka
1. Ulkoinen motivaatio	Opettajana kannustaminen	Valmiiden töiden esittäminen Oppilasta autetaan hahmottaa työnsä tuloksia Jokaiselle oppilaalle löytyy oma juttu
	Opettajana mahdollistaminen	Välineiden ja työkalujen antaminen Luovuus
	Oppilaan vireystaso	Ruoka Lepo
2. Sisäinen motivaatio	Oppilaan kotiolo	Esimerkin vaikutus
	Oppilaan käsityötaidot	Osaamistaso
	Oppilaan yksilöllinen tunteminen	Persoonalliset erot

3. Positiivinen pedagogiikka	Myönteiset tunteet	Huomioiminen
	Opettajan läsnäolo	Kannustaminen, innostaminen ja merkityksellisyyden tuominen esille

4.1 Ulkoisen ja sisäisen motivaatiossa kannustamisen ja mahdollistamisen merkitys oppilaan oppimisessa käsityötunneilla

Pääluokan ulkoinen motivaatio osalta kaikki haastatteluun osallistuneet käsityönopettajat näkivät opettajan vahvan roolin ulkoisen motivaation lisäämisessä oppilaille käsityötunneilla. Oikeastaan kaikkien vastauksissa opettajan rooli korostui ja muutamissa vastauksissa tuli oppilaan oma motivaation merkitys ja hyvä oppilaan vireystaso. Esille tuotiin opettajien roolin osalta erityisesti kannustamista ja mahdollistamista, joilla opettajat tarkoittivat oppilaiden auttamista ja omaa esimerkin näyttämistä. Sisäisen motivaation kohdalla tuli myös esille opettajien roolin tärkeys, mutta myös oppilaan ja hänen lähiympäristöönsä itseensä liittyvät asiat, kuten kotiolot ja käsityöntaidot.

4.1.1 Ulkoinen motivaatio

Ulkoisen motivaation osalta opettajat toivat esille opettajan roolin merkitystä oppilaan ulkoisessa motivaatiossa. Opettajat nostivat erityisesti esille opettajan roolin merkitystä innostamisessa, luovuuden mahdollistamisessa ja miten opettajana voi toimia esimerkkinä oppilaille. Opettaja toivat opettajuuteen liittyen esille sen, että on opettajalla tärkeä merkitys sen suhteen, että voidaan näyttää, miten oppilaat saavat aikaan erilaisia tuotteita, vaikka materiaalit ovat samat.

***Opettaja1.** Kyllä se on aika suuri, tähän voisi heti sanoa, että sen merkitys on vuosien aikana kasvanut ehkä, sen johtuu siitä, että enää ei kotona harrasteta niin paljon käden taitoihin liittyviä harrastuksia eikä koto löydy niitä materiaaleja eikä välttämättä taitoakaan kovin monen käsityön tekemisen tekniikan tekemiseen. Opettajan motivoinnin merkitys on suuri. Sitä motivaatiota on tukemassa opettajan oma malli itse opettaja*

Opettaja 4. *No onhan se äärimmäisen tärkeä opettaja, että miten sen opettaja saa sen oppilaan innostumaan sen käsityön tekemisestä, eihän se innostu siitä jollei saa siitä sellaista motivointia. Kyllä siinä täytyy olla joku juttu, josta näkee, kuulee tai kokee että se innostuu sen tehtävän tekemiseen.*

Opettajien vastaukset vaihtelivat sen suhteen, että miten opettajat kokivat sen, että annetaanko oppilaiden mahdollisimman paljon suunnitella ja suoriutua käsityön tuotteen valmistamisesta itsenäisesti ja paljonko tarvitaan opettajan ohjausta. Osa toi esille itsenäisen työskentelyn tärkeyden mahdollistamista, toinen opettaja toi esille sen, että on oppilaita, jotka tarvitsevat kokoaikaisesti ohjausta ja kolmas opettaja toi esille, että pitää tasapainoilla molempien suhteen, eli antaa ohjausta, mutta mahdollistaa myös itsenäisen työskentelyn

Opettaja1. *Jotkut tarvitsevat jatkuvaa ohjaamista aina ajoittain. Täytyy pysähtyä tarkastelemaan työtä tavallaan, niin kuin varmistamaan, että oppilas oppii tekniikan tekemään oikeilla otteilla.*

Opettaja 2. *Mä sanoisin et itsenäinen työskentely, koska jatkuva ohjaaminen, jos sä oot siinä koko ajan, niin sitten se oppilas ei ajattele itse, vaan se turvautuu koko ajan siihen opettajaan. Totta kai siinä täytyy välillä käydä kysymässä, että miten menee tarviiks apuu vai että oppilas tulee itse pyytämään apua. Mutta kaikkein parhaiten oppii tekemällä, sitten jos ei jotain osaa tai tulee vastoinkäymisiä, niin sitten tulee kysymään. Koska oma hoksaaminen se tuottaa iloa.*

Opettaja 3. *Mä käytän yllättävän vähän sitä, että tällainen siitä pitäisi tulla. Niin se lukee liikaa sitä oppilasta siihen, että se pyrkii siihen minkä se näki. Siinä tarvitaan hirveän paljon oppilaan lukutaitoa, sun täytyy niin kuin pelata molempia. Eli toisille on niin, että koko ajan pidetään kädestä kiinni, jollekin se on ainut tapa saada pysymään se siinä työssä. Toisille se on sitten taas, että ne saa vapaasti kokeilla, että sitten kun tulee ongelma, niin sitten saa kysyä apua.*

Opettajat toivat vastauksissaan esille sen, että omaa työtä haastaa ajan riittävyys kaikille oppilaille ja erityisesti niille, jotka vaatisivat enemmän ohjausta. Yksi opettaja toi esimerkiksi esille sen, että onneksi joukossa on oppilaita, jotka löytävät ulkoisen motivaation ilman opettajankin apua ja ohjaamista.

Opettaja 2. *Ei riitä aika. Yksi opettaja ja vaikka siellä olisi vain puolikas luokasta, niin siellä on silti sellainen vähintään kymmenen oppilasta, esimerkiksi meidän luokallamme on kaksikymmentäyksi nyt.*

Opettaja 4. *Ei riitä, se on ihan selvä paikka, onneksi kaikkia ei yksilönä tarvitse motivoida, vaan on suurin osa niitä oppilaita, jotka löytää sen innostuksen ja motivaation ilman, että heitä erikseen kannustetaan ja motivoidaan.*

Suurin osa haastatteluun osallistuneista opettajista toi esille oppilaiden vireystason ja käsityötuntien ajankohdan vaikutuksen oppilaiden motivaation tasoon.

Opettaja 2. *Totta kai ne, on iltapäivällä väsyneitä, koulupäivän jälkeen. Toisaalta aivan aamutunti, riippuen siitä onko oppilas aamu- vai iltaihminen se kestää hetken ennen, kun ne pääsevät käyntiin mutta, mä sanoisin että, silloin on enemmän energiaa tehdä, riippuu tietysti oppilaan iästä jos on sellainen että käy niin kuin duracel pupu sanoisin. että se vaikuttaa työn jälkeen.*

Opettaja 4. *Kyllä vaikuttaa aivan valtavasti ihan niin kuin kaikissa oppiaineissa. Aamupäivä jaksetaan, viitsitään, iltapäivällä ei enää niinkään.*

4.1.2 Sisäinen motivaatio

Opettajat toivat oppilaiden sisäisen motivaation liittyen esille kodin vaikutusta käsityötaitojen oppimiseen ja osaamiseen. Esimerkiksi on koteja, joissa lapsilla on käytössä erilaisia materiaaleja ja aikuinen on auttanut näiden käytössä. Toisaalta tuotiin myös esille sitä, että kodeista on vähentynyt esimerkiksi autotallityöskentely, lapsen kanssa ehditään tekemään vähemmän käsitöitä esimerkiksi kotona ja toisaalta myös eskareissa. Kahdessa vastauksessa tuli esille myös sukupuoliroolit ja niiden vaikutus ja erilaiset roolimallit kotona.

Opettaja 1. *Vaikuttaa sen huomaa ne lapset, joiden kotona tehdään käsitöitä niin yleensä ovat motivoituneempia, se johtuu siitä että, heillä on ollut pienestä pitäen materiaalia ja aikuinen ihminen, joka on opettanut ja ohjannut. Tekevä aikuinen on paras motivaattori.*

Opettaja 3. *Vaikuttaa, eli se asenne siihen tulee pitkälti kotoa eli millainen arvostus on esimerkiksi käsityölle kotona, se kyllä näkyy perusopetuksessa*

Opettaja 2. *Esimerkiksi parikymmentävuotta sitten tai jopa kolmekymmentävuotta, kun ihmisillä oli enemmän omia verstaita tai autotalleja missä voi tehdä. Kun muutettiin pelkkiin kerrostaloihin ei ollut enää mitään mahdollisuuksia tehdä puukäsitöitä, niin kyllähän se on sellainen niin kuin ensimmäinen kokemus.*

Oppilaiden motivaatiota sekä ulkoista, että sisäistä motivaatiota haastavat haastateltujen opettajien mukaan erilaiset asiat. Kaikki opettaja toivat haasteina esille erilaisia huomioita, esimerkiksi osalla oppilaista voi olla keskittymis- ja tarkkaavaisuushäiriöitä, hienomotoriikan taitojen heikentymistä, oppilailla voi olla vaikeuksia sietää vastoinkäymisiä ja toisilla oppilailla esimerkiksi yleinen motivaation puute.

Opettaja 1. *Mun mielestä keskittymis- ja tarkkaavaisuushäiriöt oppijalla on aika määräävä ja on myös motivaation vaikuttava tekijä koska näille lapsille se tekeminen, se pitkäjänteinen tekeminen, työhön ryhtyminen.*

Opettaja 3. *Niitä on niin monta ja ne limittyvät toisiinsa, se työ tai aihepiiri, jos ne ei kiinnosta no sitten ei muuten kiinnosta.*

Opettaja 4. *Niitä on tosi monta mutta, kyllä mä sanoisin, että se on sellainen yleinen hienomotoriikan heikkous. Jos se homma ei vaan toimi, niin kyllä se vaikuttaa siihen minkä verran viitsii tehdä ja nähdä vaivaa.*

Oppilaan sisäisen motivaation lisäämisessä, haastatellut opettajat painottivat myös opettajan roolin tärkeyttä ja erityisesti tässä korostui yksilöllinen oppilaan tuntemus ja lisäksi yhdessä vastauksessa tuli pedagogisia keinoja oppilaan motivointiin ja käsityöluokan tilana. Lisäksi yksi opettaja toi esille myös visuaalisuuden ja koululuokan merkityksen oppilaan sisäisessä motivaatiossa.

Opettaja 1. *Ymmärtää mikä on se tapa mikä tätä lasta palvelee parhaiten, niin silloin ehkä voitaisiin saada syttymään tää sisäinen motivaatio. Tietysti sen kaiken materiaalin näkeminen ympärillä, mun mielestä kaunis ympäristö olisi tosi tärkeä, että se käsityöluokka olisi mahdollisimman upea. Ympäristön pitäis inspiroida, siellä pitäisi olla hyviä virikkeitä. Kun on kauniita töitä, se houkuttelee tekemään.*

Opettaja 2. *Jos niinku ajattelee sillai kaikki yhteisesti niin ei. Mutta sitten jos pääsee yksilönä kohtaamaan oppilaan kyllähän, se on mahdollista, kun ensin tietoa siitä minkälainen oppilas on ja tietää mistä narusta vetää, että mikä toimii porkkanana. kyllä mä sanoisin, että on mahdollista.*

Opettaja 4. *Se riippuu tosi paljon opettajasta, että kuinka paljon opettaja viitsii nähdä vaivaa, viitsi kaivaa niitä semmoisia oppilasta motivoivia lauseita, äänenpainoja, keinoja miten hän pystyy vaikuttamaan yksittäiseen oppilaaseen.*

4.2 Positiivinen pedagogiikan näkyminen käsityönopettajan työssä oppilaiden motivoinnissa

Positiivisen pedagogiikan elementtejä tuli esille kaikkien opettajien haastatteluissa koskien oppilaiden motivointia. Vastauksissa oli löydettävissä tunteinen ja kokemusten ilmaisua, sosiaalisen vuorovaikutuksen ja merkityksen antoa, sosiaaliset suhteet ja itsensä toteuttaminen. Erityisesti opettajien vastauksissa korostui tunteiden ja kokemusten ilmaisu ja sosiaaliset suhteet.

4.2.1 Tunteiden ja kokemusten ilmaisu

Opettajat käyttivät vastauksissaan usein seuraavia sanoja:

-kehumista,

-oppilaan huomioimista

-sinnikkyyttä

-itsensä ylittämistä

-kiittämistä ja onnistumisen kokemusten mahdollistamista oppilaille

Erityisesti esille nousi juuri onnistumisen kokemukset, että niitä on tärkeää opettajana mahdollistaa kaikille oppilaille. Toisten huomioiminen ja empatian osoittaminen näyttäytyi opettajien vastauksissa siten, että he toivat esille paljon kannustamista ja läsnäoloa.

Opettaja1. *Jotenkin varaat aikaa sille, että sä rauhassa tarkastelet oppilaan työtä. Mä teen itse niin, että seuraavilla kerroilla pyydän oppilaat pöydän ympärille, sitten katson jokaisen työtä ja sanon siitä jotain positiivista. Joku sellainen kannustava juttu, joka kuitenkin on totta ja nähtävissä todeksi.*

Opettaja 3. *Sellainen kanssa kulkeminen, on oikeasti saatavilla niille oppilaille siinä tilanteessa, ei olla pelkästään paikalla vaan ollaan myös läsnä.*

Opettaja 4. *Se on mun mielestä sellainen aito läsnäolo ja aito välittäminen, sellainen on se keino millä sitä pystyy osoittamaan. Se että menee lähelle sellaista lasta, joka antaa mennä lähelle ja rohkenee kaikesta huolimatta halata lapsia ja, taputtaa lasta sellaisella tavalla millä opettaja voi lasta taputtaa.*

4.2.2 Sosiaalinen vuorovaikutus ja merkityksen anto

Sosiaalinen vuorovaikutus ja merkityksen anto opettajalla koettiin vastauksissa olevan tärkeä rooli, esimerkiksi se miten opettajan innostuminen tarttuu oppilaisiin ja oppilasryhmän hierarkian tunteminen.

Opettaja 2. *Se kun oma persoona tuodaan peliin, ja oppilaat huomaavat, että toi opettaja on tässä ihan täysillä mukana niin ne innostuu siitä, että jos vaan on sillee, että tänää tehdä tota ja tota niin se tarttu se mieliala oppilaisiin.*

Opettaja 3. *Miten sen luokan oma dynamiikka on erilainen kuin se, että ne olisi koko ryhmä useimmiten sulla.*

Opettaja 4. *Opettajan täytyy olla innostunut, iloinen, kiinnostunut siitä mitä hän tekee sieltä, se lähtee sellainen innostunut ilmapiiri. Sen opettajan täytyy oikeasti näyttää siltä, että itsekin innostunut siitä asiasta mitä se on tekemässä. Harvemmin käy niin, että oppilaat ovat innostuneita ja nostaa sellaisen happaman opettajan sieltä mukaan sellaiseen touhuun, mun kokemuksen mukaan.*

Opettajat tuovat vastauksissaan hyvin esille sen, että opettaja voi toimia merkityksen antajana ja kokemusten luoja käsityöopettajan tunnilla. Opettaja voi tarkastella oppilaiden töitä, kannustaa ja tehdä parannusehdotuksia.

Opettaja1. *Töiden tarkastelu ja niistä puhuminen.*

Opettaja 3. *Sillä tiettenkin että se oppilas huomioidaan siellä, sitten se, että huomioidaan myöskin se miten on selviytynyt jos on ollut joku hankalampi kohta niin, se palaute ja jatkuva keskustelu.*

Opettaja 4. *Sieltä lähti taas se sana kannustaminen mieleeni, eli niin että kun jossain asiassa onnistuu, niin saa heti hyvää palautetta, ja sitten jos menee pieleen niin sellaisella sopivalla tavalla ohjaa siihen, että tuliko tästä nyt just sellainen, kun me toivottii? Pitäisikö tätä nyt yrittää jotenkin korjata tai parantaa, nimenomaan sitä korjataan tai parannetaan, että ei oo välttämättä menny niin kuin väärin.*

4.2.3 Sosiaaliset suhteet

Opettajat korostivat sosiaalisten suhteiden osalta sitä, että huono käytös yleensä leviää, mutta hyvä käytös ei mene samalla tavoin, eli se ei välttämättä tartu muihin tai se vaikuttaa hitaammin. Sosiaalisissa suhteissa nähtiin esimerkiksi yhden opettajan vastauksen osalta ryhmädynamiikan merkitys luokkatilanteissa.

Opettaja1. *Ikävä kyllä se on usein toisin päin, se huono käytös leviää muihin hyvä käytös ei niinkään. En tiedä mistä tää johtuu, miksei se kannata eteenpäin.*

Opettaja 2. *Hyvä käytös leviää kyllä, mutta vähän hitaammin kuin huono käytös. Se esimerkiksi, kun joku auttaa vieruskaveria ja opettaja kehuu siitä, niin muut huomaavat, että tosta saa kehumista, ne kokevat, että mäkin voisin tehdä sitä, että mäkin saan kehuja.*

4.2.4 Itsensä toteuttaminen

Itsensä toteuttamisesta käsityönopetuksessa opettajat kokivat pääsääntöisesti, että heillä on käsityönopettajan työssä mahdollista antaa oppilaiden toteuttaa itseään. Tätä opettajat mahdollistivat esimerkiksi oppilaiden vapaudella vaikuttaa työn materiaaleihin ja suunnitteluun tarkemmin. Myös omien kiinnostuksenkohtien lisääminen työhön, katsottiin osassa vastauksia tärkeäksi. Esimerkiksi oppilaan harrastuksen huomioiminen käsityössä ja niiden vaikutus työn jatkotyöstämiseen.

Opettaja 2. *Osaan ainakin se, että he saa suunnitella, vaikuttaa siihen, että minkälaisen työn he tekee. Sitten esimerkiksi nyt kevätpuolella meidän puukäsityöopettaja antaa oppilaiden suunnitella itselleen pelin, hän näyttää vaan, että mitä materiaaleja on käytettävissä ja he saavat suunnitella sen pelin Pääsevät vaikuttamaan omaan työhönsä. Saavat päästää oman luovuutensa valloilleen, että se vaikuttaa positiiviseen suhtautumiseen.*

Opettaja 2. *Jos mä ajattelen sen luovuuden kautta niin. Mä voin esimerkiksi ottaa siihen, että mitkä asiat häntä kiinnostaa, et esimerkiksi täällä on paljon jalkapalloilijoita, niin mä voin sanoa, että sä voit tuoda, vaikka harrastusta esiin tai tekemällä pehmolelun jalkapallona.*

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tässä kandidaatin tutkielmassa tutkin alakoulun oppilaiden motivointia käsityöopettajan näkökulmasta. Tutkimuksessani käsityöopettajat toivat esille opettajan roolin tärkeyttä niin oppilaan sisäisen kuin ulkoisenkin motivaation osalta. Tutkielmassa tuli esille, että suurin osa käsityöopettajien vastauksista käsitteli enemmän sisäisen motivaatioon liittyviä asioita kuin ulkoiseen motivaatioon. Tutkimuksen yksi tärkeä huomio oli myös se, että käsityöopettajat arvostivat itse kädentaitoja ja toivat esille niiden tärkeyttä. Osa käsityöopettajista toi myös esille huoltaan siitä, miten kädentaitoihin ei välttämättä kannusteta kotona tai kodeissa ei ole enää esimerkiksi tilojen vähyyden tai materiaalien puutteiden vuoksi mahdollista kehittää kädentaitoja.

Tutkimuksessa opettajat toivat erityisesti esille oppilaan kannustamista ja sitä, miten tärkeää on osata tehdä käsillään asioita. Opettajat selkeästi antavat oppilaille käsityötunneilla esimerkkejä siitä, miksi on hyödyllistä osata kädentaitoja ja mitä konkreettista voi saada tehtyä eri materiaaleilla. Osa opettajista toi myös esille sitä, että tärkeää on myös oppilaan luovuuden mahdollistaminen ja kannustaminen löytämään esimerkiksi omaa persoonallisuuttaan tai muita kiinnostuksen kohteita käsityön tuotteeseen. Yksi opettaja toi esille hyvin esimerkin, jossa jalkapalloa pelaava oppilas voi tehdä pehmolelutuotteena käsityötunnilla jalkapallon, jolloin tämä on yksi hyvä keino motivoida oppilasta.

Opettajalla on tärkeä osa oppilaan motivoinnissa, koska hän on esimerkkinä luokassa. Useampi tutkimukseen osallistunut opettaja toikin esille omaa innostumista ja he myös pohtivat sitä, miten on hyvä saada tämä näkyviin oppilaille. Käsityöopettajien vastauksissa korostui useaan kertaan kannustaminen ja innostaminen, jotka ovat hyviä positiivisen pedagogiikan keinoja saada oppilaita motivoitumaan. Muutama opettaja toi esille myös sen, että on tärkeää huomioida oppilaita ja jos he viittaavat tai heillä on asiaa, niin opettaja huomioi tämän ja oppilas saa tätä kautta kokemuksen huomioiduksi tulemisesta. Opettajan ja oppilaan välillä on kysymys kuitenkin vuorovaikutuksesta ja ihmissuhteesta, joka on osa lapsen kasvuympäristöä ja se on yksi hyvinvoinnin voimavara ja oppimisen kohde (Avola & Pentikäinen 2019, 210).

Opettajat toivat vastauksissaan paljon esille oppilaiden yksilötasoa, että miten huomioida yksilöllisesti oppilasta ja miten sitä kautta tukea oppilaan motivointia. Muutamissa vastauksissa tuli esille ryhmadynamiikan ilmiöitä, mutta pääosin opettajat keskittyivät kertomaan yksilötason esimerkkejä. Tutkimukseen osallistuneet opettajat tunsivat hyvin oppilaitansa, ja he olivat kaikesta kiireestä huolimatta pystyneet huomioimaan yksilöllisellä tasolla oppilaitaan, ja tällä on varmasti iso merkitys oppilaiden motivaatiossa käsityötunneilla.

6 POHDINTA

Päätettyäni tutkimukseni aiheen ja etsiessäni siihen liittyviä aiempia tutkimuksia, huomasin kuinka niukasti aihetta, oli käsitelty nimenomaan käsityökasvatuksen näkökulmasta. Tämän vuoksi koin erityisen tärkeäksi tutkimuksen haastattelutilanteet ja sen jälkeisen aineiston analyysin. Haastatteluissa esille tuli käsityöopettajien oma motivaatio opettaa käsityötä ja kaikkien vastauksissa tuli ilmeni, miten tärkeänä käsityöopettajat pitivät kädentaitojen oppimista. Käsityöopettajien vastauksissa tuli lisäksi esille tulevaisuuden uskoa käsitöiden opettamista kohtaan.

Käsityötuntien onnistumisessa ja oppilaiden oppimisessa korostui sekä ulkoisen että sisäiseen motivaatioon liittyviä tekijöitä. Opettajan rooli ulkoisena motivaation tekijänä korostui vastauksissa. Tähän saattaa liittyä se, että yhä harvempi oppilas harjoittelee käsitöitä kodin ulkopuolella, joten opettajan rooli käsityötuntien mahdollistajana ja motivaation luoja korostuu entisestään. Opettajan tulee tasapainotella sen välillä, kuinka paljon oppilaille annetaan itsenäisyyttä suunnitella ja toteuttaa omia projektejaan, ja kuinka paljon he tarvitsevat opettajan jatkuvaa ohjausta. Toisaalta, jos käsitöitä ei kotona arvosteta tai niiden tekemiselle ei ole resursseja, oppilaan motivaatio saattaa jäädä heikommaksi. Sisäisen motivaation osalta tutkimuksessa painottui erityisesti kannustaminen ja mahdollistaminen. Opettajan tehtävänä on tukea ja inspiroida oppilaita sekä luoda heille mahdollisuuksia toteuttaa itseään.

Aiheen jatkotutkimusta ajatellen olisi hyvä tarkastella vielä isommalla otannalla käsityöopettajien motivoinnin keinoja ja syventää positiivisen pedagogiikan tarkastelua teemahaastattelun kysymyksiä lisäämällä. Toivon, että tutkimus antaa tulevaisuudessa

itselleni ja muille tuleville opettajille työkaluja motivoinnin edistämiseen luokkahuonetilanteissa, samalla huomioiden positiivisen pedagogiikan mahdollisuudet oppilaan motivoinnin rakentamisessa. Luokkahuonetilanteita ajatellen, mietityttämään jäi vielä ryhmädynamiikan ilmiöt, jotka eivät nousseet kaikkien vastauksissa esille. Onko ryhmädynamiikan tarkasteleminen kuitenkin haastava käsityöopetuksen tunneilla, koska tässä tutkimuksessa painottui vahvasti yksilötason tekeminen. Ryhmädynamiikkaa käsitteleviä aikaisempia tutkimuksia tarkasteltaessa tulee esille enemmänkin aikuisopiskelijoiden ryhmädynamiikka ja sen tarkastelu käsityöopetuksessa (Lepistö, Rönkkö & Tuikkanen 2020, 100–103). Tämän vuoksi olisikin tärkeää, että jatkotutkimuksissa tulisi esille ryhmädynamiikan ilmiöt jo alakoululaisten kohdalla.

Lähteet

Avola, P. & Pentikäinen, V. 2019. Kukoistava kasvatus; positiivisen pedagogiikan ja laaja-alaisen hyvinvointi opetuksen käsikirja. Espoo: BEEhappy Publishing.

Csikszentmihalyi, M. 2014. Flow and the Foundations of Positive Psychology. The Collected Works of Mihaly Csikszentmihalyi. New York London: Springer Dordrecht Heidelberg.

Ryan, R., M. & Deci, L., M. 2000. Self-Determination Theory and the Facilitation of Intrinsic Motivation, Social Development, and Well-Being. American Psychological Association, 55:1, 68–78.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2001. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.

Kallio, M. 2014. Riskivastuullisuus turvallisuuskasvatuksen kulttuurissa. Oppilaiden vastuullisuus, turvallisuustaju ja tuottamistoiminnan riskiraja peruskoulun käsityön opetuksessa. Turku: Painosalama Oy.

Kumpulainen, K., Mikkola, A., Rajala, A., Hilppö, J. & Lipponen, L. 2014. Positiivisen pedagogiikan jäljillä. Teoksessa Uusitalo-Malmivaara, L. (toim.). Positiivisen psykologian voima. Jyväskylä: PS-kustannus. E-kirja (Ellibs).

Kuusisto, E., Laine, S., Tirri, K. & Verschaffel, L. 2017. How Do School Children and Adolescents Perceive the Nature of Talent Development? A Case Study from Finland. Education research international, 2017-01, 1-8.

Laitinen, S., Lepola, J. & Vauras, M. 2017. Early motivational orientation profiles and language comprehension skills: From preschool to Grade 3. Learning and individual differences, 53, 69–78.

Laitinen, S. 2021. Pienten lasten motivaatio. Jyväskylä: PS-kustannus.

Lehtinen, E., Vauras, M. & Lerkkanen, M-K. 2016. Kasvatuspsykologia. Jyväskylä: PS- kustannus.

Lerkkanen, M-K., Poikkeus A-M., & Ahonen, T. & Siekkinen, M. & Niemi, P. & Nurmi, J-E. 2010. Luku- ja kirjoitustaidon kehitys sekä motivaatio esi- ja alkuopetusvuosina. Kasvatus 2, 116–128.

Lerkkanen, M-K & Pakarinen, E. 2018. Opettajan merkitys oppimismotivaatiolle. Teoksessa Salmela-Aro K. (toim.) Motivaatio ja oppiminen. Jyväskylä: PS-kustannus.

- Leskisenoja, E. & Sandberg, E. 2019. Positiivinen pedagogiikka ja nuorten hyvinvointi. Jyväskylä: PS-kustannus. E-kirja (Ellibs).
- Lepistö, J., Rönkkö, M-L. & Tuikkanen, W. 2020. Monipuolinen käsityön opetus sukupuolisen tasa-arvon toteuttajana. Koulutustutkimus foorumin julkaisu: Opetushallitus.
- Moilanen, J., Rönkä, A., & Fadjukoff, P. 2021. Asiantuntijat pohtivat korona-ajan kotia. Yhteiskuntapolitiikka, 86 (5–6), 641–646.
- O'Brien, M. & Blue, L. 2018. Towards a positive pedagogy: designing pedagogical practices that facilitate positivity within the classroom. Educational action research 26:3, 365–384.
- Ojala, M. 2020. Perusteita ja haasteita varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja koulun alun kehittämiseksi erityisesti lapsen oppimisen ja kehittymisen näkökulmasta. Helsinki: Helsingin yliopisto.
- Pöllänen S. Rönkkö M-L. Salonen A. Härkki T. ja Lindfors E. 2021. Monimateriaalisuus perusopetuksen käsityössä. Ainedidaktiikka 5:2, 3–24.
- Pöysä, S. & Pesu L. 2018. Opettajien kokemukset tyttöjen ja poikien välisen tasa-arvon toteutumisesta koulussa. Julkaisusarja Pöysä, S. & Kupiainen, S. (toim.) Tytöt ja pojat koulussa. Miten selittää poikien heikko suoriutuminen peruskoulussa? Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 36/2018.
- Tuomi, J. & Sarajarvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. E-kirja (Ellibs).
- Vasalampi, K. 2022. Näin motivoit oppimaan. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Vauras, M., Salo, A-E. & Kajamies, A. 2018. Motivationaalisesti haavoittuvat lapset kasvun eri poluilla. Teoksessa Salmela-Aro K. (toim.) Motivaatio ja oppiminen. Jyväskylä: PS-kustannus.
- (<https://yle.fi/a/74-20004711>).
- <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/b1-kielen-opetussuunnitelman-perusteiden-paivitys-2023-2024>

Liitteet

Liite 1 Tietosuojailmoitus

1. Rekisterin nimi	Alakoulun oppilaan motivointi käsityön kontekstissa opettajan haasteet
2. Rekisterinpitäjä	Juho Vettenranta puh.
3. Vastuuhenkilön yhteystiedot	Juho Vettenranta
4. Tietosuojavastaavan yhteystiedot	DPO@utu.fi +358 29 450 4361
5. Henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja käsittelyn oikeusperuste	<p>Tutkimuksessa kerätään tietoa teemahaastattelun avulla opettajien kokemuksia, kuinka motivoida lasta käsityötunneilla. Kysymykset koskevat sekä sisäistä että ulkoista motivaatiota</p> <p>Henkilötietojen EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan mukaisena käsittelyperusteena on <i>(rasti vain yksikohta)</i></p> <p>☒ käsittely on tarpeen tieteellistä tutkimusta varten (yleinen etu 6 art. 1 a-kohta)</p> <p>☐ rekisteröity on antanut suostumuksensa henkilötietojen käsittelyyn (suostumus 6 art. 1 e-kohta)</p> <p>☐ muu mikä _____</p>
6. Käsiteltävät henkilötietoryhmät	<p>Rekisteriin talletetaan rekisteröidystä seuraavia tietoja</p> <p>Opettajan kertomat asiat motivointiin liittyen</p>
7. Henkilötietojen vastaanottajat ja vastaanottajaryhmät.	Tietoja ei siirretä eikä luovuteta tutkimusryhmän ulkopuolelle.
8. Tiedot tietojen siirrosta kolmansiin maihin	Henkilötietoja ei luovuteta EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle.

9. Henkilötietojen säilyttämisaika tai sen määrittämisen kriteerit	Haastattelunauhoitteista kirjoitetaan tekstitiedostot. Samalla tutkimusaineisto anonymisoidaan, jolloin tiedostoon ei jää suoria henkilötietoja. Haastattelunauhoitteet poistetaan tutkimuksen valmistuttavuuden 2023 aikana. Anonymisoitu tiedosto säilytetään mahdollista myöhempää tutkimusta varten.
10. Rekisteröidyn oikeudet	Rekisteröidyllä on oikeus pyytää pääsy häntä itseään koskeviin henkilötietoihin sekä oikeus pyytää tietojensa oikaisemista tai poistamista taikka käsittelyn rajoittamista tai vastustaa niiden käsittelyä. Oikeutta henkilötietojen poistamiseen ei sovelleta tieteellisessä tai historiallisessa tutkimustarkoituksessa silloin, kun poisto-oikeus todennäköisesti estää tai vaikeuttaa käsittelyä. Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle. Yhteyshenkilö rekisteröidyn oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvissä asioissa on Turun yliopiston tietosuojavastaava, yhteystiedot ilmoituksen alussa <i>Käsittelyperusteena ei ole suostumus.</i>
11. Tiedot siitä, mistä henkilötiedot on saatu	Haastattelukutsujen lähettämiseksi pyydetään sähköpostiosotteita tai viestin välitysmahdollisuutta yliopistoilta. Muut tiedot kerätään suoraan haastattelututkimukseen osallistuvilta.
12. Tiedot automaattisen päätöksenteon ml. profiloinnin olemassaolosta	Tietoja ei käytetä automaattiseen päätöksentekoon tai profiloinnin tekemiseen.

Liite 2 Haastattelu kysymykset

Ulkoisen motivaatio

1. Mikä on opettajan merkitys käsityöntunnilla oppilaan motivaation lisäämisessä?
2. Minkälaisena ulkoisen motivaation lähteenä valmiin käsityön näkeminen oppilaalle on?
3. Kumman koet opettajana tärkeämmäksi motivaation lähteeksi; jatkuva ohjaaminen vai itsenäinen työskentely?

4. Riittääkö opettajan aika motivoida jokaista oppilasta yksilönä käsityötunnilla?
5. Vaikuttaako käsityötuntien ajankohta (iltapäivä/ aamupäivä) oppilaiden motivaation tasoon?

Sisäinen motivaatio

1. Vaikuttaako oppilaan kotiasiat motivaatioon oppitunnilla?
2. Onko oppilaiden käsityötaidot heikentyneet/ parantuneet vuosien aikana, ja vaikuttaako osaaminen tai osaamattomuus sisäiseen motivaatioon?
3. Onko jo opittujen taitojen merkitys suuri oppilaan motivaation kehityksessä ja miten opettajana voi hyödyntää tätä sisäisen motivaation lisäämisessä
4. Mikä suurin yksittäinen asia voi vähentää oppilaan motivaatiota käsityötunnilla?
5. Onko opettajan mahdollista motivoida jokaista oppilasta niin, että sisäinen motivaatio lisääntyy?

Positiivinen pedagogiikka

1.1 Tunteiden ja kokemusten ilmaisu

1. Millä keinoin opettajan on mahdollista vahvistaa käsityötunneilla myönteisiä tunteita?
2. Millä tavoin mielestäsi parhaimmillaan näkyy opettajan työssä myötätunnon ja empatian osoittaminen oppilaita kohtaan? Mainitse jokin esimerkki

1.2 Sosiaalinen vuorovaikutus ja merkityksen anto

1. Miten mielestäsi positiivinen ilmapiiri luodaan luokkatilanteessa?
2. Miten arvioisit yksilötason tunnekokemuksen vaikutusta ryhmätasolla? Leviääkö esimerkiksi yhden oppilaan hyvä käytös muihin?
3. Millä eri keinoin opettaja voi tukea sitä, että oppilas kokee oman toimintansa käsityötunnilla merkitykselliseksi ja arvokkaaksi?

1.3 Sosiaaliset suhteet

1. Minkälaisia pedagogisia keinoja käytät työssäsi oppilaan motivoinnissa?

2. Minkälaisia mahdollisuuksia opettajalla on panostaa käsityötunneilla oppilaiden sisäiseen ja ulkoiseen motivaatioon?

1.4 Itsensä toteuttaminen

1. Onko opettajan mahdollista tukea alakoulun oppilaan positiivista suhtautumista ja motivaatiota kaikkiin annettuihin töihin?

2. Mikä on mielestäsi paras keino motivoida oppilasta toteuttamaan itseänsä?

Itsearviointi

Työn aloittaminen ja aihevalinta oli helppoa itselleni tutusta aiheesta, motivaatio. Jouduin työn aikana monta kertaa keräämään omaa motivaatiota, mikä sinänsä oli ironista koska tutkin työssäni motivaatiota. Tutkimus ei jälkikäteen ajateltuna ollutkaan niin iso, miten se välietapeissa näyttäytyi, kuten ideapaperin tekemisen jälkeen.

Aineistoa olisi voinut etsiä enemmänkin mutta, pidin aineiston tietoisesti pienenä kuten aiheen rajauksenkin. Kirjallinen työ osoittautui heikoimmaksi omassa työskentelyssä, ei niinkään aineiston keruu tai haastattelutilanteet. Kun tekstiä ei syntynyt tiettyssä ajassa, vaikka aineisto oli vieressä saatoinkin siirtyä tekemään jotain aivan muuta.

Kokonaisuutena pidän omaa työtäni nelosen arvoisena työn ajankohtaisuuden ja jatkotutkimusarvon perusteella.

